

Medicatiereconciliatie met en zonder patiëntcounseling bij ziekenhuisontslag

Jos Kosterink

Ziekenhuisopnames zijn een risicofactor voor onbedoelde discrepanties tussen geneesmiddelen die gebruikt worden vóór de opname en geneesmiddelen die gebruikt worden na ontslag. Om deze discrepanties te verminderen en de kwaliteit van zorg te verbeteren, is 'medicatiereconciliatie' (proces van verificatie, verduidelijking, vergelijking en aanpassing, overdracht) ontwikkeld. Wat patiëntcounseling (informatie verzamelen via de patiënt en educatie aan de patiënt) exact bijdraagt aan dit proces is niet bekend. Zeker niet wanneer vergeleken wordt met de medicatieoverzichten van de openbare apotheek.

In deze studie hebben de onderzoekers het effect van medicatiereconciliatie met en zonder patiëntcounseling onderzocht op aantal en type interventies ter voorkoming van geneesmiddelgerelateerde problemen bij ontslag van patiënten uit het ziekenhuis. Gedurende deze prospectieve observationele studie beoordeelde een apotheekteam de interventies in de ontslagmedicatie.

In de studie zijn 122 patiënten geïncludeerd. In de groep van patiënten waarin de reconciliatie werd uitgevoerd zonder counseling, is bij 87% van de patiënten op zijn minst 1 interventie uitgevoerd met een gemiddelde van 2,7 per patiënt. In de groep met counseling was dit bij 97% van de patiënten ten minste 1 met een gemiddelde van 5,3 per patiënt. Na patiëntcounseling bij ontslag zijn frequent aanpassingen gedaan in de medicatie wegens discrepanties in het gebruik van geneesmiddelen of in het nut van de farmacotherapie. De meeste interventies betroffen de (her)start van medicatie,

omdat die medicatie vergeten of onbekend was. Daarnaast vond veelvuldig aanpassing van de dosering plaats. De patiënten gaven hun problemen met het geneesmiddelengebruik aan, waaronder bijwerkingen, zodat die besproken werden. Dit kan een bijdrage leveren tot een beter gebruik in de thuissituatie. De onderzoekers concluderen dat er significant meer interventies werden gedaan na patiëntcounseling, waarmee wordt aangegeven dat de additionele informatie van de patiënt rond het geneesmiddelengebruik zeer waardevol is in het proces van reconciliatie. Deze studie geeft nogmaals het nut aan van reconciliatie en voegt daaraan toe dat de medicatieoverzichten van de openbare apotheek niet voldoende zijn om een compleet beeld te krijgen van de medicatie en het actuele gebruik ervan. De onderzoekers bevelen aan dat reconciliatie meer moet zijn dan het oplossen van discrepanties in het gebruik van geneesmiddelen of in het nut van de farmacotherapie, maar ook moet gaan over therapietrouw en het volgen daarvan. Een belangrijke volgende stap is meer inzicht krijgen in de daadwerkelijk toegevoegde waarde van deze vorm van reconciliatie op de uitkomst van de behandeling bij de patiënten.

Karapinar-Çarkit F, Borgsteede SD, Zoer J, Smit HJ, Egberts ACG, van den Bemt PMLA. Effect of medication reconciliation with and without patient counseling on the number of pharmaceutical interventions among patients discharged from the hospital. *Ann Pharmacother* 2009;43:1001-10.

Dit onderzoek is bekroond met de Patiëntveiligheid Award 2009.

Dankbetuiging

Bij de beoordeling van bijdragen voor het *PW Wetenschappelijk Platform* heeft de Redactieraad gebruik kunnen maken van de adviezen van vele deskundigen uit het veld. De Redactieraad wil deze adviseurs danken voor hun bijdrage aan de kwaliteit van het *PW Wetenschappelijk Platform*. In 2009 hebben de volgende personen zich hiertoe bereid getoond:

dr. J.W.C. Alffenaar
 drs. G. Amini
 dr. B.J.F. van den Bemt
 dr. P.M.L.A. van den Bemt
 dr. A.T.G. Blom
 dr. C. Boersma
 dr. S.D. Borgsteede
 drs. P. Brummelhuis-Visser
 drs. J.M.H. Conemans
 dr. J.E. van Doormaal
 dr. R. Fijn
 dr. P.M.G. Filius

drs. A. Floor-Schreudering
 drs. A.J. Freitag-de Koster
 dr. K.B. Gombert-Handoko
 drs. J.P. van Grafhorst
 dr. R.J.E. Grouls
 prof. dr. H.-J. Guchelaar
 drs. J. den Hartigh
 prof. dr. Y.A. Hekster
 drs. E. Helfrich
 dr. J.G. Hugtenburg
 dr. F.G.A. Jansman
 dr. M.J.A. Janssen

dr. A.P. de Jong
 prof. dr. G.J. de Jong
 prof. dr. J.C. Kluin-Nelemans
 drs. W.J. Kruijk-Kollöffel
 dr. M.N. Lub-de Hooge
 dr. F.J.M. van der Meer
 dr. J.W.F. van Mil
 dr. C. Oussoren
 dr. L.M. Peelen
 prof. dr. C.J.A. Punt
 drs. J. van Rooij
 dr. P.J. Roos

dr. S. Schiere
 dr. R. Slappendel
 drs. C. van de Steeg-van Gompel
 drs. M. Teichert-Gerhardt
 dr. I.M. Twiss
 dr. A.I. Veldkamp
 dr. E.J. Vollaard
 drs. H.W.G. Wagenaar
 prof. dr. T.S. van der Werf
 drs. M.M.L. van der Westerlaken
 dr. M.J.W. Zaal
 dr. R. Zietse